

4. Трудовий договір

Між працівниками і адміністрацією підприємства укладається трудовий договір. Працівники зобов'язуються чесно і сумлінно виконувати певну роботу, дотримуватись дисципліни праці, а адміністрація - правильно оплачувати працю і забезпечувати умови, передбачені законом і колективним договором. Колективний договір дає працівникам право брати участь в економічному і соціальному плануванні, розробці трудового розпорядку, мір заохочення і покарання, а також вибору керівників підприємства.

У більшості випадків трудовий договір укладають на невизначений термін, припускаючи, що працівників оформляють на постійну роботу. Можна укласти договір і на час виконання певної роботи або на заздалегідь обумовлений термін (до 3 років).

Працівники, як правило, об'єднані в профспілкові організації. Основними завданнями профспілок (профспілкових комітетів) є нагляд за дотриманням законодавства про працю, розгляд трудових суперечок, організація страхування і управління санаторно-курортними і туристськими установами.

Прийом водія на роботу оформляється письмовим наказом або розпорядженням адміністрації. Приступити до роботи можна і за усним наказом. В цьому випадку виробничий стаж обчислюється з моменту фактичного початку роботи. Іноді для поступаючого встановлюють іспитовий термін (до одного тижня для робітників), ціль якого визначити відповідність працівника роботі, яка доручається йому. Без іспитового терміну приймають осіб у віці до 18 років і молодих робітників, які закінчили профтехучилища.

Адміністрація не має права вимагати виконання роботи, не обумовленої трудовим договором, без взаємної домовленості. Однак у випадку виробничої необхідності (стихійне лихо, аварія, нещасний випадок, псування майна, заміна відсутнього працівника) переведення, як виключення, допустиме на термін не більше 1 міс протягом року.

Трудовий договір може бути розірваний. Підставами для цього можуть бути: угода (обопільне бажання) сторін; закінчення строку договору; ініціатива робітника або службовця; ініціатива адміністрації або вимога профспілкового органу; акт уповноважених органів (військкомат, суд) і ін.

Для розірвання робітником або службовцем трудового договору він повинен попередити про це адміністрацію письмово за 2 міс.

Підставами для розірвання трудового договору з ініціативи адміністрації за згодою профспілкового комітету можуть бути:

- ліквідація або скорочення чисельності працівників підприємства;
- невідповідність працівника займаній посаді;
- систематичне невиконання працівником своїх обов'язків без поважних причин;
- прогул;
- неявка на роботу протягом більше 4 міс підряд внаслідок непрацездатності, не враховуючи відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами;
- поновлення робітника або службовця, який раніше виконував цю роботу;
- поява на роботі в стані сп'яніння й ін.

5. Робочий час і час відпочинку.

Положення про робочий час і час відпочинку водіїв автомобілів

I. Загальні положення

1. Дане Положення поширюється на водіїв автомобілів, що працюють на підприємствах, в організаціях і установах, незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості, за винятком водіїв, зайнятих на міжнародних перевезеннях.

Режим праці і відпочинку, передбачений дійсним Положенням, є обов'язковим при складанні графіків роботи водіїв. Розклади і графіки руху автомобілів у міському, приміському і

міжміському сполученнях повинні розроблятися з урахуванням норм і вимог чинного Положення.

2. Праця водіїв автомобілів регулюється загальними нормами трудового законодавства. Положення регламентує особливості застосування цих норм, виходячи зі специфіки організації праці і відпочинку водіїв автомобілів.

II. Робочий час

3. Для водіїв, які працюють 6 днів на тиждень, тривалість щоденної роботи не може перевищувати 7 годин, а напередодні вихідних днів — 6 годин.

При п'яти- і шестиденному робочому тижні тривалість щоденної роботи (зміни) водіїв визначається правилами внутрішнього трудового розпорядку або графіками змінності, затвердженими адміністрацією за узгодженням з місцевим комітетом професійного союзу, з дотриманням встановленої тривалості робочого тижня (41 година).

У передсвяткові дні тривалість роботи (зміни) водіїв скорочується на одну годину як при п'ятиденному, так і шестиденному робочому тижні. У тих випадках, коли святковим дням передують дні щотижневого відпочинку, зазначене скорочення тривалості робочої зміни не здійснюється.

При роботі в нічний час встановлена тривалість роботи (зміни) скорочується на одну годину.

Тривалість нічної роботи зрівнюється з денною у тих випадках, коли це необхідно за умовами виробництва, зокрема при безперервних виробництвах, а також на змінних роботах при шестиденному робочому тижні з одним вихідним днем.

Нічним вважається час з 22 годин вечора до 6 годин ранку.

У тих випадках, коли за умовами виробництва (роботи) не може бути дотримана для даної категорії водіїв щоденна або щотижнева тривалість робочого часу, допускається за узгодженням із профспілковими органами введення підсумованого обліку робочого часу (переважно, місячного) для того, щоб тривалість робочого часу за обліковий період за графіком не перевищувала нормованої кількості робочих годин, встановлених законодавством.

4. Підсумований місячний облік робочого часу встановлюється адміністрацією підприємства за узгодженням з місцевим комітетом професійного союзу. При підсумованому обліку робочого часу тривалість робочої зміни водіям може встановлюватися не більше 10 годин, а з дозволу міністерства (відомства) за узгодженням з відповідним центральним комітетом профспілки — не більше 12 годин з дотриманням нормованої кількості робочих годин за обліковий період.

Обліковий період від 1 до 6 місяців для водіїв автомобілів, зайнятих перевезенням пасажирів у курортній місцевості в літньо-осінній період і на інших перевезеннях, зв'язаних з обслуговуванням сезонних робіт, може встановлюватися міністерством, відомством за узгодженням з відповідним центральним комітетом профспілки.

5. У випадках, коли при міжміських перевезеннях передбачається перебування водія в автомобілі понад 12 годин, на такому автомобілі має бути обладнане спеціальне місце для відпочинку водія, і в рейс повинно бути спрямовано два водії.

6. Для водіїв міських автобусів з їхньої згоди адміністрація разом з місцевим комітетом професійного союзу може встановлювати робочий день з поділом зміни з двома виходами на роботу. При цьому тривалість перерви повинна бути не меншою 2 годин без урахування часу обідньої перерви.

7. Водіям легкових автомобілів (крім таксі), а також водіям інших автомобілів експедицій і дослідницьких партій, зайнятих на геологорозвідувальних, топографо-геодезичних і дослідних роботах у польових умовах, ненормований робочий день може бути встановлений керівником підприємства за узгодженням з місцевим комітетом професійного союзу. Кількість і тривалість робочих змін за графіками змінності цим водіям встановлюється, виходячи з нормованої тривалості робочого тижня (41 година), а дні щотижневого відпочинку надаються на загальних підставах.

Водіям з ненормованим робочим днем надається — як компенсація за навантаження і роботу в позаурочний час — додаткова відпустка і виплачується відповідна доплата.

8. До складу робочого часу водія включається;

а) встановлений нормативами час — від підготовки до завершення: для виконання робіт перед виїздом на лінію, після повернення з лінії на підприємство, а при міжміських перевезеннях — для виконання робіт у пункті повернення або в дорозі (у місці стоянки) перед початком і після закінчення зміни;

б) час проведення медичного огляду водіїв перед рейсом тривалістю до 5 хвилин у зміну;

в) час руху автомобіля на лінії;

г) час стоянки: у пунктах навантаження і розвантаження, у місцях посадки і висадки пасажирів, у місцях використання спеціальних автомобілів;

д) час простоїв не з вини водія;

е) час зупинок, передбачений графіком для короткочасного відпочинку в дорозі і на кінцевих пунктах, а також час для огляду рухомого складу і його обслуговування. На міжміських перевезеннях після 3 годин безперервного водіння автомобіля передбачається зупинка для відпочинку водія тривалістю 10 хвилин, надалі стоянка такої тривалості передбачається кожні 2 години. Водієві-відрядникові цей час враховано у нормах. При наданні водієві обідньої перерви зазначений додатковий час для відпочинку йому не надається;

є) час стоянки при міжміських перевезеннях у проміжних і кінцевих пунктах, передбачений графіком (завданням) для охорони вантажу й автомобіля. Цей час може зараховуватися водієві як робочий у розмірі 1/3 лише в тих випадках, коли йому потрібно забезпечувати охорону автомобіля і вантажу. Якщо в рейс виїжджають два водії, час на охорону вантажу й автомобіля зараховується в робочий час тільки одному з них;

ж) половина часу, передбаченого завданням на рейс (розкладом, графіком), при обслуговуванні автомобіля, обладнаного спальним місцем у міжміському рейсі, двома водіями, коли один з водіїв не керує автомобілем.

III. Час відпочинку

9. Водії відповідно до чинного законодавства про працю користуються правом на:

а) перерву впродовж робочої зміни для відпочинку і харчування (обідня перерва);

б) щоденний відпочинок (між змінами);

в) щотижневий відпочинок (вихідні дні);

г) відпочинок у святкові дні;

д) щорічну (основну) відпустку та у випадках, передбачених чинним законодавством, додаткову відпустку.

10. Перерва для відпочинку і харчування надається тривалістю не більше 2 годин, здебільшого у середині робочої зміни, але переважно не пізніше як через 4 години після початку роботи. При тривалості робочої зміни понад 8 годин можуть надаватися дві перерви для відпочинку і харчування загальною тривалістю не більше 2 годин.

11. Тривалість щоденного (між зміною) відпочинку разом із часом перерви для відпочинку і харчування повинна бути не меншою подвійної тривалості часу роботи в робочий день (зміну), що передує відпочинку.

12. Водіям, яким встановлений підсумований облік робочого часу, тривалість щоденного (між зміною) відпочинку в окремі періоди роботи з дозволу міністерства, відомства, погодженого з відповідним центральним комітетом профспілки, може бути зменшена проти встановленої пунктом 17 дійсного Положення до 12 годин для того, щоб робочий час упродовж облікового періоду не перевищував норми робочого часу, встановленої законодавством.

Невикористані години щоденного (між зміною) відпочинку сумуються і можуть надаватися як додаткові вільні від роботи дні упродовж облікового періоду. На міжміських перевезеннях водіям автомобілів тривалість щоденного (між зміною) відпочинку може бути зменшена до 12 годин з відповідним збільшенням відпочинку безпосередньо після повернення до постійного місця роботи.

13. Водіям надається щотижневий безперервний відпочинок разом із часом перерви для відпочинку і харчування в попередній день тривалістю не менш 42 годин.

У випадку встановлення водіям при підсумованому обліку робочого часу робочих змін тривалістю понад 10 годин (у порядку, передбаченому пунктом 4 чинного Положення), період щотижневого відпочинку може бути меншим 42 годин і більшим 29 годин. У середньому за

обліковий період тривалість щотижневого безперервного відпочинку повинна бути не меншою 42 годин.

14. Водіям, зайнятим на міжміських перевезеннях тривалістю понад тиждень, у випадках, коли водій не має можливості використовувати день щотижневого відпочинку в період поїздки, повинен надаватися відгул після повернення до місця постійної роботи.

15. Водіям, яким встановлено підсумований облік робочого часу, щотижневі дні відпочинку у випадках, передбачених законодавством, можуть встановлюватися в різні дні тижня згідно з графіком змінності. При підсумованому обліку робочого часу кількість днів щотижневого відпочинку в поточному місяці повинне бути не меншим кількості повних тижнів цього місяця. Ці дні виділяються в графіку змінності із загальної кількості вільних від роботи днів. Залучення до роботи у вихідні дні і компенсація за цю роботу здійснюються в порядку, передбаченому законодавством.

16. У святкові дні допускається робота водіїв, якщо ці дні передбачені графіками змінності як робочі, у випадках, коли припинення роботи неможливе з виробничо-технічних умов (безупинно діючі підприємства), на роботах, пов'язаних з необхідністю обслуговування населення, і при виконанні невідкладних ремонтних і вантажно-розвантажувальних робіт.

При підсумованому обліку робочого часу робота у святкові дні за графіком включається в норму робочого часу облікового періоду.

Робота у святковий день оплачується в подвійному розмірі. При підрахунку понаднормативних годин для підвищеної їхньої оплати робота у святкові дні, здійснена понад норму робочого часу за обліковий період, не повинна враховуватися, оскільки вона вже оплачена в подвійному розмірі.

17. Відпустки водіям надаються щороку згідно з графіком.

IV. Порядок обліку робочого часу

18. Облік робочого часу водіїв здійснюється на основі табеля, подорожніх листів та інших документів.

19. Робочий час водіїв, які працюють щодня у визначені години, встановлені правилами внутрішнього трудового розпорядку або графіками змінності, враховується щодня.

Години роботи понад встановлену тривалість робочої зміни вважаються понаднормативною роботою і не можуть компенсуватися недоопрацюванням в інші дні або відгулами.

20. При підсумованому обліку норма робочого часу за обліковий період визначається множенням тривалості робочого дня, установленої законодавством для водіїв автомобілів (7 годин), на кількість робочих днів за календарем шестиденного робочого тижня, що припадають на обліковий період, з урахуванням скорочення її напередодні святкових і вихідних днів.

Час, відпрацьований понад тривалість зміни за графіком і у вільні від роботи дні за графіком, що не віднесені до днів щотижневого відпочинку, вважається понаднормативним і компенсується додатковою оплатою у встановленому порядку.

Загальна кількість понаднормативних годин за обліковий період визначається як різниця між фактично відпрацьованим часом і нормою годин за цей період.

21. Робочий час водіїв з ненормованим робочим днем обліковується в робочих днях (крім роботи у святкові дні, коли час обліковується в годинах).

Робота водіїв, яким встановлений ненормований робочий день, понад нормовану тривалість зміни не вважається понаднормованою.

22. При переході водія на іншу роботу (ремонт автомобілів та ін.) облік його робочого часу здійснюється в порядку, що діє на цих роботах (табелі, наряд тощо).

23. У період відрядження робочий час водія враховується на загальних підставах у порядку, встановленому на автопідприємстві. Якщо в місці відрядження організована робота за графіком, відмінним від графіка в місці постійної роботи, то робочий час водіїв враховується за його фактичною тривалістю.

24. Початком роботи для водія вважається час приходу до постійного місця роботи, встановлений правилами внутрішнього трудового розпорядку або графіками змінності.